CAVES NETO COSTA

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT GIUSEPPE TESAURO

fremsat den 22. september 1992 *

Hr. præsident,
De herrer dommere,

1. De præjudicielle spørgsmål, som Portugals Supremo Tribunal Administrativo har forelagt Domstolen, vedrører fortolkningen af traktatens artikel 37, stk. 1, og artikel 208, stk. 1, i akten vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Den Portugisiske Republiks tiltrædelse samt Kommissionens henstilling af 8. oktober 1987 [1].

Disse spørgsmål vedrører navnlig indholdet og rækkevidden af Den Portugisiske Republiks forpligtelse til gradvis at tilpasse det statslige handelsmonopol på landbrugsethanol og ethanol af ikke-landbrugsmæssig oprindelse. Det drejer sig derfor om de samme problemer, som ligger til grund for sagen Kommissionen mod Portugal (sag C-361/90), hvori jeg har fremsat forslag til afgørelse i dag.

2. Firmaet Caves Neto Costa SA (herefter benævnt »CNC«) har indgivet administrativ rekurs mod den afgørelse af 24. november 1987, hvorved Generaldirektoratet for Udenrigshandel afviste firmaets ansøgning om at måtte indføre en bestemt mængde ethylalkohol fra Frankrig. Efter at Ministro do Comércio e Turismo (Ministeriet for Handel og Turisme) og Secretário de Estado do Comércio Externo (statssekretæren for udenrigshandel) havde afvist den administrative rekurs, anlagde CNC sag for Supremo Tribunal Administrativo.

Denne ret besluttede at forelægge Domstolen det præjudicielle spørgsmål, om Den Portugisiske Republik allerede den 1. januar 1986 var forpligtet til at åbne indførselskontingenter, eller om en sådan forpligtelse derimod først var indtrådt på et senere tidspunkt, og om de kontingenter, der er opstillet ved Kommissionens henstilling af 8. oktober 1987, skal anses for lovmedholdelige.

3. Som det fremgår af mit forslag til afgørelse i sagen Kommissionen mod Portugal, hvortil jeg skal henvise for så vidt som det er nødvendigt [2], foreskriver tiltrædelsesaktens artikel 208, stk. 1, ikke specielt åbning af samlede indførselskontingenter, idet den tværtimod begrænser sig til at foreskrive, at den pågældende medlemsstat gradvis skal tilpasse monopolet på en sådan måde, at enhver forskelsbehandling af medlemsstaternes statsborgere med hensyn til de af et monopol omfattede forsynings- og omsætningsvilkår

* Originalsprog: italiensk.

1 — Kommissionens henstilling til Den Portugisiske Republik om tilpasningen af det statslige handelsmonopol på spiritus over for de øvrige medlemsstater (EFT L 306, s. 32).

2 — Jf. navnlig punkt 3 og 5.

er udelukket allerede inden overgangsperiodens udløb. Dette betyder, at valget af midler for at nå et sådant resultat henhører under medlemsstaternes skøn. Med hensyn til de bestemmelser, der er indeholdt i Kommissionens henstilling, er det tilstrækkeligt at anføre — hvilket i øvrigt ikke bestrides af parterne — at det drejer sig om en ikke bindende retsakt.

4. Når dette er sagt, må det imidlertid konstateres, at den nationale retsinstans' spørgsmål klart forudsætter, at traktatens artikel 37, stk. 1, og tiltrædelsesaktens artikel 208, stk. 1, har direkte virkning i overgangsperioden. Det skal i denne henseende imidlertid bemærkes, at ifølge Domstolens faste praksis kan en fællesskabsbestemmelse kun have direkte virkning, såfremt den er tilstrækkeligt præcis og ubetinget. Som vi har set, begrænser de i sagen omhandlede bestemmelser sig til at foreskrive en resultatforpligtelse, der overlader det til medlemsstaterne inden for de fastsatte frister selv at vælge midlerne til at nå det forfulgte mål.

Domstolen har netop med hensyn til traktatens artikel 37, stk. 1, haft lejlighed til at udtale, at »det er en klar forpligtelse, der blot er suspensivt betinget, at enhver forskelsbehandling af medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår skal være udelukket ved overgangsperiodens udløb« [3], samt at »ved den nævnte periodes udløb [er] den pågældende forpligtelse ikke længere undergivet nogen betingelse, dens gennemførelse eller virkninger udkræver ingen retsakt hverken fra Fællesskabet eller medlemsstaterne« [4].

Det fremgår således klart af de nævnte domme, at selv om den nævnte bestemmelse ganske vist ved overgangsperiodens udløb kan afføde rettigheder for de retsundergivne, som de nationale retter skal beskytte (selv når medlemsstaterne endnu ikke har opfyldt den resultatforpligtelse, som påhviler dem), forholder det sig dog ikke desto mindre således, at den pågældende bestemmelse og den tilsvarende artikel i tiltrædelsesakten, indtil denne periodes udløb, ikke er ubetinget og derfor ikke har direkte virkning.

Det følger heraf, at indtil slutningen af overgangsperioden, der i den foreliggende sag udløber den 31. december 1992, kan de pågældende bestemmelser ikke påberåbes af de retsundergivne for de nationale retsinstanser.

3 — Dom af 3.2.1976, sag 59/75, Manghera, Sml. s. 91, præmis 15.

4 — Dom af 17.2.1976, sag 45/75, Rewe mod Hauptzollamt Landau, Sml. s. 181, præmis 24.

5. I lyset af disse betragtninger skal jeg foreslå Domstolen at give følgende svar på de spørgsmål, som Portugals Supremo Tribunal Administrativo har forelagt:

»1) Traktatens artikel 37, stk. 1, og tiltrædelsesaktens artikel 208, stk. 1, skal fortolkes således, at Den Portugisiske Republiks forpligtelse til gradvis at tilpasse det statslige handelsmonopol på ethylalkohol ikke indebærer nogen forpligtelse til at åbne indførselskontingenter.

2) Indtil overgangsperiodens udløb afføder tiltrædelsesaktens artikel 208, stk. 1, og traktatens artikel 37, stk. 1, ikke nogen rettigheder for de retsundergivne, som kan påberåbes for de nationale retsinstanser.«